Toezichtsbevindingen maatwerktoezichtsplan
Gemeente Westerkwartier
juli 2024 - juni 2025

Archief en Informatiebeheer (A&I)		
	Risicofactoren	**Toezichtsacties**
1.	Er wordt nog steeds geen kwaliteitssysteem voor het archiefbeheer toegepast (conform artikel 16 Archiefregeling (AR): "De zorgdrager zorgt ervoor dat het beheer van zijn archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door hem toe te passen kwaliteitssysteem"). In een snel veranderende wereld met nieuwe wetgeving is het correct beheren van grote hoeveelheden data en informatie steeds belangrijker. Dit is cruciaal voor de toegankelijkheid, vindbaarheid, beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de informatie. De gemeente voldoet hier niet aan. Dat heeft directe gevolgen voor de uitvoering van de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming), de Archiefwet en de Woo (Wet open overheid) Door het nog steeds ontbreken van een beleidsmedewerker is het kwaliteitssysteem nog niet ingevuld. Dit project is nog niet van de grond gekomen omdat hier organisatie-breed nog geen keuzes in zijn gemaakt, er is nog steeds geen plan van aanpak, de integratie van de werkprocessen van de vier voormalige gemeenten is nog niet afgerond, er is geen duidelijk beleid en de gemeente heeft geen digitale bewaarstrategie opgesteld (AR 17 t/m 26). De gemeente voldoet hiermee niet aan de wetgeving conform artikel 16 en 17 t/m 26 AR.	De gemeente maakt een plan van aanpak voor het inrichten van het kwaliteitssysteem en levert dit aan bij de provincie uiterlijk in het derde kwartaal 2024. Hierna hebben de gemeente en provincie regelmatig contact, in ieder geval elk kwartaal, over de uitvoering van het plan en de voortgang van de werkzaamheden.
2.	Van de vier voormalige gemeenten moeten de archieven t/m 2018 nog beschreven worden. In de begroting voor de komende jaren is hiervoor geld opgenomen en een tijdsplanning voor de bewerking is gemaakt. Grootegast en Marum zijn afgerond. De planning van de gemeente is in 2025 alle oude archieven af te sluiten. In het kader van de gemeentelijke herindeling gelden extra eisen t.a.v. de archieven (artikel 70 wet Arhi). Volgens artikel 18 van de AR is de gemeente verplicht "een compleet, actueel en samenhangend overzicht van alle archiefbescheiden" van de gemeente in kaart te brengen (fysiek, digitaal en Document Structuur Plan DSP). Ten aanzien van de inventarisatie van de voormalige gemeentearchieven gelden specifieke richtlijnen en beschrijvingsnormen en moeten de beperkingen ten aanzien van de openbaarheid worden vastgesteld (bij besluit).	De gemeente is begonnen met de werkzaamheden hiervoor. Dit onderzoek zal in 2025 afgerond zijn. De gemeente en provincie hebben ieder kwartaal overleg over de voortgang.

	Er is wel toegang tot de archieven van de voormalige gemeenten, maar er is nog niet één toegang tot alle archieven. Deze staan in diverse Excel en Word documenten en soms nog in oude systemen, waarbij de leverancier heeft aangegeven hier niet in te kunnen ondersteunen omdat niet de juiste velden zijn ingevuld en ook niet op een uniform wijze. Er zal onderzocht moeten worden hoeveel werk het is om er een compleet, actueel en samenhangend overzicht, van alle archiefbescheiden op één plek, van te maken.	
3.	Het gemeentehuis van Leek gaat sluiten, dit betekent dat de archieven over de andere archiefbewaarplaatsen verdeeld moeten worden.	De gemeente wil dit uiterlijk 1 augustus 2024 afronden. Voorwaarde is wel dat de personele bezetting op orde is, zie ook punt 5. De gemeente en provincie hebben in het derde kwartaal overleg over de vorderingen/afronding.
4.	Verschillende taakspecifieke applicaties zijn aan het zaaksysteem gekoppeld. Nieuw uitgangspunt is dat de gemeente deze niet gaat koppelen aan het zaaksysteem maar dat deze taakspecifieke applicaties zelf archiefwaardig moeten zijn. De huidige organisatie is hier niet op ingericht. De afspraken zijn te vrijblijvend en er is geen goed onderling overleg. Dit levert risico's op, onder andere voor de bewaartermijnen/vernietiging en de terugvindbaarheid van stukken. In het onderzoek voor aansluiting e-depot is de begraafplaatsadministratie als een hoog risico naar voren gekomen. Er is in de organisatie wel een strategisch overleg maar ondanks dat, is -voor applicaties die niet aan het zaaksysteem zijn gekoppeld- DIV niet aangehaakt bij de inrichting of advisering daarvoor. **Er zijn 27 begraafplaatsen binnen de gemeente waarvan de administratie verschillend is gearchiveerd. Dit levert een groot risico op voor de terugvindbaarheid van de documenten.** Aansluiting bij e-depot wordt onderzocht, het huidige systeem (DMS) sluit niet aan bij de metadatastandaard (MDTO), benodigd voor aansluiting bij het e-depot. Voor het digitaliseren van bouwdossiers zijn (nog) geen financiële middelen vrijgemaakt, hiervoor is ook nog geen plan van aanpak. Voor alle bovenstaande ontwikkelingen is het een voorwaarde dat de formatie op orde is, dit is niet het geval binnen de gemeente, zie ook punt 5.	De gemeente en provincie hebben ieder kwartaal overleg over de voortgang van de volgende onderwerpen: • werkzaamheden voortkomende uit het vullen van een kwaliteitssysteem; • ontwikkelingen zaaksysteem; • ontwikkelingen e-depot; • ontwikkelingen Woo (Wet open overheid); • ontwikkelingen project begraafplaatsadministratie; • digitalisering bouwvergunningen; • ontwikkelingen Documentair structuurplan; • wegwerken achterstanden vernietiging.
5.	Er zijn grote zorgen over capaciteit, kennis en bezetting bij het team DIV, met name door pensionering en tijdelijke contracten van medewerkers kan de continuïteit in het geding komen. Er is geen mogelijkheid voor uitbreiding op de korte termijn in verband met een organisatiebreed onderzoek door een extern bureau. Het team Informatiebeheer is op dit moment onderbezet en kwetsbaar en kan niet op wachten op de uitkomsten van dit onderzoek.	De provincie houdt zeer nauw de vinger aan de pols over de personele bezetting en de uitvoering van alle wettelijke taken. Voor het slagen van punt 1 t/m 4 is het absoluut een vereiste dat het team voldoende capaciteit heeft.

Bevindingen

Samenwerking

Ondanks de wisselingen van leidinggevenden in dit team is de communicatie goed. Dit geldt voor zowel de vervangers als de nieuwe leidinggevende als voor de teamleden binnen het team. De overleggen zijn constructief en transparant en worden goed voorbereid. Complimenten voor de transparantie en de prettige samenwerking.

Afgeronde toezichtsacties

Punt 2 en punt 3 zijn afgerond.

Toezichtsacties die blijven staan of worden aangepast

Punt 4 blijft staan.

Punt 1 en punt 5 worden in aangepaste vorm meegenomen.

Punt 1 aangepast:

De gemeente heeft nog geen kwaliteitssysteem geïmplementeerd in de processen maar inmiddels wel een kwaliteitsmedewerker/beleidsmedewerker aan de formatie toegevoegd. Volgende stap is een plan van aanpak maken en het kwaliteitssysteem implementeren in de processen en een bewustwordingstraject starten.

Met de implementatie wordt duidelijk waar gewerkt moet worden aan "informatie op orde" hetgeen directe gevolgen heeft voor de uitvoering van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), de Archiefwet, Omgevingswet en Woo (Wet open overheid).

Punt 5 aangepast:

Ondanks de wijzigingen die al doorgevoerd zijn in het team blijft de formatie kwetsbaar, er zullen i.v.m. pensionering nog een aantal wijzigingen binnen het team plaatsvinden. Er is meer advisering aan de voorkant nodig i.v.m. de vele ontwikkelingen op het gebied van informatiebeheer en archief.

Nieuwe risicofactoren en nieuwe toezichtsacties

Geen nieuwe punten.

Huisvesting Vergunninghouders		
	Risicofactoren	**Toezichtsacties**
1.	De gemeente dient aan de volgende condities te voldoen: - In het algemeen zicht hebben en houden op: . (de grootte van) de taakstelling; . (de samenstelling van) de gekoppelde huishoudens; . de aanvragen voor gezinshereniging; . de (flexibele) afspraken met de woningcorporatie(s); . de (flexibele) afspraken met de uitvoeringsinstantie(s); . de mogelijkheden om anders dan in sociale huurwoningvoorraad te huisvesten (bijvoorbeeld in particuliere huur, door verbouw van panden met een andere dan een woonbestemming). - Goed contact onderhouden met de regievoerder van het COA.	Twee keer per jaar beoordeelt de provincie of de dan geldende taakstelling is gerealiseerd.
2.	Er is een grote achterstand in de huisvesting van vergunninghouders. De gemeente heeft een plan van aanpak gemaakt met de oplossingen waarmee zij de	De gemeente informeert de provincie over de ontwikkelingen in de woningvoorraad en de acties die de gemeente neemt om buiten de sociale

	achterstand en de lopende taakstelling gaat realiseren. Naast de voorraad van de woningcorporatie wordt er ook naar alternatieve oplossingen gekeken.	huurvoorraad huisvestingsmogelijkheden te realiseren. De gemeente houdt de provincie hierover op de hoogte tijdens de overleggen die regelmatig plaatsvinden.
3.	Inmiddels is er een programmateam dat zich bezighoudt met alle onderwerpen rondom migratie. De daadwerkelijke uitvoering van de huisvesting vergunninghouders is belegd bij één persoon. Het is kwetsbaar om een wettelijke taak bij één persoon neer te leggen. De achtervang moet ook volledig in het dossier meegenomen worden.	De gemeente informeert de provincie over de (toereikende) wettelijke taakuitvoering.

Bevindingen

Samenwerking

De samenwerking tussen gemeente en provincie verloopt goed. De provincie baseert haar toezicht op COA-informatie en ontvangt aanvullingen van de gemeente waar nodig. Er is sprake van regelmatig bestuurlijk overleg. De provincie ondersteunt de gemeente waar mogelijk bij de uitvoering van haar wettelijke taak.

Afgeronde toezichtsacties

De achterstand uit 2023-I van 42 personen is volledig gerealiseerd.

Toezichtsacties die blijven staan of worden aangepast - indeplaatsstellingsbesluit

Voor de resttaakstelling 2023-II van 38 personen is een besluit tot indeplaatsstelling genomen met een hersteltermijn tot 1 juli 2025.
De provincie beoordeelt tweemaal per jaar de voortgang van de taakstelling. De voortgang in het formele traject voor 2023-II wordt nauwlettend gevolgd.

Voor de taakstelling 2025-I is tot nu toe nog geen plaatsing gerealiseerd. Dit punt vraagt extra aandacht binnen het toezicht.
Verdere toezichtsacties worden afgestemd op de uitkomsten van het formele traject voor taakstelling 2023-II.

Nieuwe risicofactoren en nieuwe toezichtsacties

Begin 2026 worden op basis van de resultaten nadere maatwerkafspraken gemaakt tussen gemeente en provincie.

OMGEVINGSWET:

Gecombineerd - Gebouwd Erfgoed en Archeologie (GEA) en Ruimtelijke Ordening (RO)		
	Risicofactoren	**Toezichtsacties**
1.	De beleidsadvieskaart archeologie is in 2024 opgeleverd, maar moet nog vertaald worden naar een omgevingsplan. Als beheersmaatregel is er een Erfgoedverordening en wordt een tijdelijke alternatieve maatregel informatiemodel Ruimtelijke Ordening (TAM-IMRO) gemaakt. Er bestaat een klein risico op het ongezien verdwijnen van archeologische waarden.	De gemeente houdt de provincie op de hoogte van het proces om de beleidsadvieskaart archeologie te vertalen naar het omgevingsplan met bijbehorende regels. De planning en het proces worden tijdens de periodiek reguliere overleggen met de provincie in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen besproken.

Gecombineerd - Gebouwd Erfgoed en Archeologie (GEA) en Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)		
	Risicofactoren	**Toezichtsacties**
1.	In 2022 is met de gemeente en provincie een overleg geïnitieerd over het toezicht op monumentale waarden. In 2023 en 2024 is dit overleg gecontinueerd. In het overleg kwam naar voren dat er zorgvuldig wordt ingezet op het VTH-proces, maar dat de capaciteit op gebouwd erfgoed en archeologie hierin onvoldoende is en daardoor kwetsbaar. Het risico bestaat dat monumentale waarden niet evenredig worden meegewogen bij besluitvorming.	Gemeente en provincie monitoren de borging van de wettelijke taken en de processen voor een juiste omgang met gebouwd erfgoed en archeologie in relatie tot de capaciteit. Hierover vindt, als vervolg op de reeks overleggen, twee keer per jaar een gesprek plaats.

Bevindingen

Samenwerking

De samenwerking met de gemeente, op het gebied van erfgoed, is goed. De collega's van de gemeente en de provincie weten elkaar goed te vinden.

Afgeronde toezichtsacties

De gecombineerde toezichtsactie RO en GEA is afgerond.

Toezichtsacties die blijven staan of worden aangepast

De gecombineerde toezichtsactie GEA en VTH krijgt een vervolg.

Nieuwe risicofactoren en nieuwe toezichtsacties

Er zijn geen nieuwe risicofactoren.

Ruimtelijke Ordening (RO)		
	Risicofactoren	**Toezichtsacties**
1.	De voormalige gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn hebben elk meerdere bestemmingsplannen voor het buitengebied vastgesteld. Ook voor Middag-Humsterland – dat in 2019 onderdeel van de gemeente Westerkwartier is geworden – gelden meerdere bestemmingsplannen voor het buitengebied. In deze vigerende bestemmingsplannen zijn in de loop der jaren enkele omissies geconstateerd in bestemmingen of deze zijn inmiddels niet meer actueel. De gemeente neemt dit mee in een op te stellen bestemmingsplan (harmonisatieplan).	Het ontwerpbestemmingsplan is ter inzage gelegd. Er zijn zienswijzen binnengekomen waarop nog gereageerd moet worden, vaststelling is voorzien in het derde kwartaal.
2.	De gemeente heeft een planning voor de ontwikkeling van het omgevingsplan voor het gehele grondgebied. Dit moet op 1 januari 2032 klaar zijn.	De gemeente stuurt de planning in het derde kwartaal naar de provincie.

Bevindingen

Samenwerking

De samenwerking tussen provincie en gemeente is goed. De gemeente weet de provincie over het algemeen goed te vinden voor vraagstukken omtrent ruimtelijk beleid. De Omgevingswet en de stikstofproblematiek vragen om een nauwere samenwerking en elkaar vroeg in het proces betrekken, waarbij optrekken als één overheid nog belangrijker is geworden.

Afgeronde toezichtsacties

Het ontwerpbestemmingsplan buitengebied is van het maatwerktoezichtsplan af. De gemeente heeft hiervoor een projectleider aangetrokken en afstemming gezocht met de provincie. De provincie heeft vertrouwen in een goede afloop.

Toezichtsacties die blijven staan of worden aangepast

De gemeente heeft een projectleider omgevingsplan aangetrokken. Deze positie is later dan gepland ingevuld, daarmee is de planning van het omgevingsplan ook opgeschoven. De gemeente is bezig deze planning en het plan van aanpak te actualiseren. Het contact hierover is goed en de gemeente zoekt hierin proactief contact met de provincie.

Nieuwe risicofactoren en nieuwe toezichtsacties

Er zijn geen nieuwe risicofactoren en/of toezichtacties aan het maatwerkplan toegevoegd.

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)		
	Risicofactoren	**Toezichtsacties**
1.	**Algemene stand van zaken/uitvoeringsorganisatie:** a) Kwaliteitscriteria: naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Omgevingswet dient de Verordening Kwaliteit VTH geactualiseerd te worden. Daarbij is van belang dat partijen waaraan taken zijn uitbesteed, ook aantoonbaar voldoen aan de Kwaliteitscriteria.	Actie 1a: De gemeente stelt voor 1 september 2024 de geactualiseerde Verordening Kwaliteit VTH vast.
2.	**Beleidscyclus:** Jaarrapportage en evaluatie: de gemeente werkt nog aan de jaarrapportage over 2023.	Actie 2: De gemeente stelt voor 1 september 2024 de jaarrapportage en evaluatie over 2023 vast.
3.	**Ontwikkelingen/actualiteiten:** a) Energielabel kantoorgebouwen: per 1 januari 2023 moeten alle kantoorgebouwen minimaal een energielabel C hebben. Als dat niet het geval is dan mag het gebouw niet in gebruik worden genomen. Deze verplichting volgt uit het Besluit bouwwerken leefomgeving. De gemeente is het bevoegde gezag om hierop toezicht te houden en dient ervoor te zorgen dat dit ook voor haar eigen vastgoed in orde is.	Actie 3: De gemeente rapporteert hierover in de jaarrapportage.

Bevindingen

Samenwerking

De contacten met de gemeente zijn prima en hebben een open en transparant karakter. De collega's van de gemeente en de provincie weten elkaar goed te vinden. De gemeente communiceert proactief over de stand van zaken van de actiepunten. De gemeente is daarnaast (pro)actief in de samenwerking met andere gemeenten en neemt deel aan overleggen, bijvoorbeeld het VTH Platform en het ambtelijk vooroverleg voor het bestuurlijk VTH-overleg.

Afgeronde toezichtsacties

De gemeente heeft de jaarrapportage over 2023 voor de afgesproken datum vastgesteld. De rapportage is ook ter informatie aan de gemeenteraad verstuurd. De afgelopen jaren heeft de gemeente een flinke slag gemaakt in het opzetten van de beleidscyclus, door het vaststellen van het nieuwe uitvoerings- en handhavingsbeleid en een uitvoeringsprogramma voor 2023 en 2024. De jaarrapportage 2023 is daar nu een mooi en logisch vervolg op. In de rapportage wordt helder teruggekeken op de werkzaamheden die zijn uitgevoerd en wat deze hebben bijgedragen aan het behalen van de gestelde doelstellingen. In de rapportage is ook gerapporteerd over het toezicht op energielabels voor kantoorgebouwen (actiepunt 3). Actiepunten 2 en 3 zijn daarmee afgerond. De

jaarrapportage over 2024 is nog in de maak. Afgesproken is dat de gemeente de rapportage voor 1 juli 2025 vaststelt.

Toezichtsacties die blijven staan of worden aangepast

De gemeente heeft de geactualiseerde verordening Kwaliteit VTH nog niet vastgesteld. Afgesproken is dat de gemeente de verordening voor 1 juli 2025 vaststelt.

Nieuwe risicofactoren en nieuwe toezichtsacties

Het uitvoeringsprogramma 2025 is nog niet vastgesteld. Afgesproken is dat de gemeente het programma voor 1 juli 2025 vaststelt.
